

БИЛТЕН

БРОЈ 8

МАЈ 2010

СУБВЕНЦИЈА ЗА ПЧЕЛАРЕ

Право на коришћење подстицајних средстава за набавку ројева пчела стандардно формираних на пет рамова са квалитетном приплодном пчелињом матицом из 2010 године као и набавку квалитетних приплодних пчелињих матица из 2010. године имају физичка лица – носиоци пољопривредног газдинства ако су:

- уписани у регистар пољопривредних газдинстава
- власници квалитетних приплодних матица, односно ројева пчела стандардно формираних на пет рамова са квалитетном приплодном пчелињом матицом, или је власник члан пољопривредног газдинства.

Подстицајна средства се остварују само једном у току године и то у висини од:

- 3.000 динара за рој пчела стандардно формиран на пет рамова са квалитетном приплодном пчелињом матицом из 2010. године и
- 700 динара за квалитетну приплодну пчелињу матицу из 2010. године.

Да би се наведена средства остварила уз захтев је потребно поднети:

- уверење о пореклу матице издато од стране главне одгајивачке организације;
- фотокопију фактуре са фискалним исечком на име подносиоца захтева или члана пољопривредног газдинства, као доказ о куповини нових ројева пчела стандардно формираних на пет рамова са квалитетном приплодном пчелињом матицом из 2010 године, као и

квалитетних приплодних пчелињих матица из 2010. године из центра за селекцију пчелињих матица или репростанице.

Захтев са пратећом документацијом се подноси Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде до 31. августа 2010. године за ројеве и пчелиње матице купљене од 1. маја до 31. августа 2010. године.

дипл. инж. Биљана Алексић, сточарство

ЗАСНИВАЊА ВЕШТАЧКИХ ЛИВАДА И ПАШЊАКА

ИЗБОР ПРЕДУСЕВА.

Најбољи предусеви за травњаке су легуминозе (грашак, пасуљ, соја, луцерка,

црвена детелина, и др.) ђубрене окопавине које се раније скидају и за собом остављају доста чисто земљиште без корова.

ОБРАДА ЗЕМЉИШТА. На дубоким плодним земљиштима при заснивању вештачких ливада треба настојати да се одабрана парцела пре сетве два пута узоре. Први пут плитко, до 15 см, после чега се одмах приступа површинској обради како би се створили што бољи услови да коровско семе никне да би се наредним орањем, након 30-35 дана, коровске биљке уништиле. Друго орање треба извести на 30-40 см, а на плитким земљиштима на 15-20 см. Уколико се предусев касно скида, а планира се сетва семена трава у пролеће, онда се може

извести само једно орање на пуну дубину пре почетка кишног времена. На плитким земљиштима нарочито на брдско планинском земљишту често се обавља минимална обрада од 10 -15 cm, (тањирање, дрљање, култивирање и сл.) уз примену одговарајућих хербицида непосредно пред сетву.

ЂУБРЕЊЕ. При заснивању травњака је важно да се унесе што више стајског ђубрива (50-70 т/ha). У зависности од резултата анализе земљишта могу се унети минерална ђубрива у количинама од 100 -160 kg азота, 80-140 kg/ha фосфора и 80-150 kg/ha калијума. Стајњак и једну половину фосфора и калијума унети под основну обраду земљишта. Остатак фосфора и калијума уноси се под површинску припрему земљишта заједно са половином предвиђене количине азота. Остатак азота даје се у виду прихрањивања.

ИЗБОР ВРСТЕ И СОРТЕ. Вештачки травњаци могу се засновати као чист усев (једна врста, сорта) или у смеши више врста трава. Састав травне смеше зависи у првом реду од намене травњака, а ако се травњак жели користити као пашњак за испашу онда се само засејава семе трава које добро подносе гажење, ако се користи за сено онда се засејава семе оних врста које дају више крме и које су отпорне на полагање. Све вишегодишње траве и легуминозе разврстане су у четири групе према индексу конкуренције. Мањи број означава мању конкурентску способност и обрнуто. Однос трава и легуминоза гајених у смеши може бити различит, а најчешће је 60:40. Број биљних врста такође може бити различит. Обично се узимају 2-3 врсте трава и 1-2 врсте вишегодишњих легуминоза. За разлику од легуминоза, код којих је број врста мали, а ограничења услова спољне средине већа, код трава постоји велики избор врста, а у свету и велики број сорти. То омогућава да се праве смеше са прецизно задатим карактеристикама по дужини коришћења, намени, квалитету, интезитету производње, фреквенцији коришћења (италијански и енглески љуљ).

Уопштено, за прифармске, интензивне системе може да се препоручи укључивање у смеше квалитетних врста са краћим веком коришћења (италијански и енглески љуљ), за

терене са високим нивоом подземних вода високи вијук, за сувља и песковита земљишта безосни власен, за лакша земљишта у брдском подручју француски љуљ, за дубља и плоднија јежевица и ливадски вијук, а за планинско подручје мачији реп.

Ово би биле водеће травне компоненте у смеши, а остале, међу њима и ниске врсте (црвени вијук, росуље, ливадарке), као пратилице за бољу попуну простора.

ВРЕМЕ СЕТВЕ. Сетва трава се може обављати у два рока, током јесени (септембар) или рано у пролеће (март).

НАЧИН СЕТВЕ. Сетва може бити ручна или машинска. Машинска сетва може бити врстачна, усмерена у једном или у два правца (унакрсна). Размак између редова је 12-14 cm.

ВАЉАЊЕ. обавити после сетве ради успостављања доброг капиларитета, бољег ницања, али и изравњавања засејане површине ради касније несметане косидбе. Разбијање покорице (као агротехничка мера) се обавља уколико се укаже потреба.

ПРИХРАЊИВАЊЕ. Прво прихрањивање треба обавити у марту или у првој половини априла. Наредно прихрањивање треба извести после сваког откоса. Прихрањује се са по 30-60 kg/ha чистог азота, фосфора и калијума.

НАВОДЊАВАЊЕ. се обавља после скидања откоса и прихрањивања.

КОРИШЋЕЊЕ ТРАВЊАКА. Прве две године се користи кошењем да би се травњак што боље укоренио односно избегло гажење и чупање биљака испашом. Засновани травњаци могу се поделити према коришћењу на ливаде и пашњаке. Пашњаци се деле на више прегона који се наизменично користе у току вегетације. Наредни циклус започиње након три до четири недеље од момента коришћења прегона.

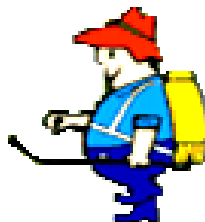
По обављеној паши у прегону травњак се, по потреби прихрани са НПК ђубривом. Ливаде се обично користе за справљање сена или силаже а могу се користити комбиновано тако што се прва два откоса користе за сено или силажу, а током јесени за испашу.

НЕГА ТРАВЊАКА У ОСТАЛИМ ГОДИНАМА. У току јесени (октобар– новембар) потребно је обавити ђубрење са 400-600 kg/ha фосфорних и калијумових ђубрива у приближном односу. Након тога треба извршити дрљање да би се ђубриво унело у земљиште и затвориле пукотине и рупе од пољских мишева. У пролеће наредне године врши се прво прихрањивање са 200-400 kg/ha НПК ђубрива (15:15:15).

дипл. инж. Ненад Нешовић, ратарство

ЧАЂАВА ПЕГАВОСТ ЛИСТА И КРАСТАВОСТ ПЛОДА ЈАБУКЕ (*Venturia inaequalis*)

Чађава пегавост листа и краставост плода јабуке је најраспрострањенија и економски најзначајнија болест јабуке у нас.

Мада су створене отпорне америчке, канадске, немачке и италијанске, сорте проблем сузбијања *Venturie* није решен јер тај сортимент углавном није присутан код нас (осим у мањој мери Prima, која је индустријска сорта). Мање осетљиве сорте су Jonatan, Idared, Jonagold, Melrose а врло осетљиве су Zlatni delišes, Crveni delišes, Gloster, Mutsu.

Симптоми болести се јављају на листу, цвету и плодовима јабуке. Светло смеђе и маслинасто мрке пеге се појављују на листу и лисним

дршкама, временом постају тамније. Младо заражено лишће се увија и опада тако да биљка рано у току вегетације остаје без листа, што повлачи за собом губитак рода. Цветови и плодови могу бити заражени у почетним фазама развоја, што је и најштетније и доводи до њиховог деформисања и отпадања. Касније заражени плодови су прекривени мркозеленим пегамма испод којих ткиво пуца и деформише се, а често га насељавају и други паразити (“чађавице”) што све квари излед плодова и знатно смањује тржишну вредност плодова .

Проузроковач болести је фитопатогена гљива ***Venturia inaequalis* (Cooke) Winter** која има

две развојне фазе:

- сапрофитску;
- паразитску.

Сапрофитска фаза се одвија у оболелом, опалом лишћу јабуке, током презимљавања, формирањем плодноносних органа гљиве. Тиме се ствара основни инфекциони потенцијал за обављање примарних зараза аскоспорама, које се одвијају сваке године од почетка вегетације па све до момента када се формирају конидије које представљају паразитску фазу и које изазивају секундарне заразе. Чађава пегавост листа и краставост плода јабуке је болест која се јавља сваке године, али у различитом интензитету и не у истом времену.

Штетно деловање *Venturie* се испољава :

- индиректно – заразом листа, што има за последицу смањење асимилационе површине, појачану транспирацију, извор заразе за плодове, рано опадање лишћа и смањену родност у наредној вегетацији;
- директно - заразом плода.

У јабучњацима је у пролеће увек присутан довољан инфекциони потенцијал за примарне заразе (на једном опалом листу се развије и до милион аскоспора). Лисна маса потребна за инфекције је обезбеђена већ почетком листања. У суштини интензитет ове болести је уско везан са дужином влажења листа и висином температуре и распоредом ових чинилаца. У кишним годинама услови за развој *Venturie* су најповољнији па су и штете тада најизраженије.

У овом периоду третирања се настављају при сваком остваривању услова за заразу, све до наступања стабилног период без влажења, или до крајњег рока каренце препарата:

mankozeba:

- DITHANE M-70, у концентрацији од 0,25%;

- DITHANE M-45, MANKOGAL-80, BEVESAN 45-M, у концентрацији од 0,20-0,25%,

kaptana (фитотоксичан за сорту црвени делишес!):

- MERPAN 50-WP, KAPTAN 48-SC, у концентрацији од 0,2-0,3%,

ditianona:

- DELAN 750-WG, у концентрацији од 0,05%,

folpeta:

- FOLPAN 50-WP, у концентрацији од 0,2%,

dodina:

- SYLLIT 400-SC, у концентрацији од 0,15%,

kresoksim metila:

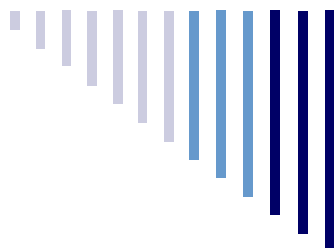
- STROBY-DF, ARDENT 50-SC, у дози од 200 g/ha,

и другим препаратима регистрованим за сузбијање Venturije.

дипл. инж. Јелена Марковић, заштита биља

ПРЕГЛЕД ЦЕНА СА ЗЕЛЕНЕ, КВАНТАШКЕ И СТОЧНЕ ПИЈАЦЕ У КРАЉЕВУ - 14. МАЈ 2010:

П О В Р Ћ Е			В О Ћ Е			ПИЈАЧНЕ ЦЕНЕ СТОКЕ	
Производ	Зелена	Кванташ	Производ	Зелена	Кванташ	Производ	Цена (дин/кг)
	Цена (дин/кг)	Цена (дин/кг)		Цена (дин/кг)	Цена (дин/кг)		
Карфиол	250	100	Банана	100	85	Телад женска	230
Кромпир црвени	30	25	Јагода	200	170	Телад мушка	270
Спанаћ	100	/	Лимун	120	90	Јунад	140
Лук црни	100	80	Грејпфрут	120	80	Бикови	130
Лук млади бели	30	20	Ананас	200	160	Краве за клање	100
Целер	250	150	Јабука - остала	30	20	Прасад до 25 кг	210
Пасуљ	180	150	Поморанца	80	65	Јагњад	180
Купус	60	40	Трешња	200	/	Двиске	130
Млади кромпир	100	80	Киви	140	75 - корџа	Овца	100
Шаргарепа	80	60	Орах	450	-	Овнови	130

ПОЉОПРИВРЕДНА СТРУЧНА СЛУЖБА ИБАР д.о.о.

Краљево, Зелена Гора бр. 29

Тел/Факс: 036 / 315-053; 315-054

Е-пошта: pssibar@sbb.rs